

[Skatteministeren]

At hensigten snarere end resultatet er afgørende, belyses af Højesterets dom i den såkaldte Jauer-sag – UfR 1978.614 H, hvor et ægtepar havde investeret 12 mio. kr. i et dyrecenter med hunde- og hestepension, rideundervisning m.m. Ægteparret havde selv bopæl på dyrecenteret og anvendte størstedelen af deres arbejdskraft her. Højesteret lagde til grund, at skatteyderne havde de nødvendige faglige forudsætninger for på en professionel måde at stå for driften, og anså det for godtgjort, at de havde haft til hensigt at drive dyrecenteret på erhvervmæssig måde. Den omstændighed, at rentabiliteten efter investeringernes iværksættelse viste sig utilfredsstillende, og at driften blev opgivet af likviditetsmæssige og andre grunde, fandtes ikke at kunne afskære ægteparret fra at fradrage underskuddet ved indkomstopgørelsen.

I Redegørelse om Retssikkerhed 1992 anføres s. 93-95, at de ovennævnte højesteretsdomme fra 1975 og 1976 i et vist omfang er taget til indtægt for, at rentabilitetssynspunktet er helt forladt, for så vidt angår landbrug. Det forekommer dog ejendommeligt, såfremt en teknisk/landbrugsfaglig vurdering totalt kan adskilles fra en driftsøkonomisk vurdering. Rentabilitetskriteriet må gælde i landbruget såvel som i andre erhverv, og gentagne underskud på linie med andre forhold kan være en faktor, der kan belyse indehaverens ønske om seriøs virksomhedsdrift med det formål at indtjene overskud. Imidlertid er landbrugserhvervet specifikt i den forstand, at stadige underskud i en årrække lettere lader sig forklare ud fra almindelige driftsmæssige begrundelser, uden at der heri lægges en formodning om, at underskuddene er et udtryk for indehaverens private forbrugsvalg.

Domspraksis på området med ganske små ejendomme har ikke været ganske ensartet. Den nye afgørelse fra Østre Landsret er i overensstemmelse med Vestre Landsrets dom af 17/4 1986 (refereret i Tidsskrift for Skatteret 1986, nr. 359), hvor en bibliotekar blev nægtet fradrag for underskud ved opfødning af 8-9 kalve på en ejendom på ca. 2,5 ha. Uanset en sagkyndig udtalelse om, at driften var fornuftig og forsvarlig, fandt landsretten ikke, at driften var af en sådan intensitet, at der kunne opnås fradrag for driftsunderskuddet. Derimod godkendte Vestre Landsret ved dom af 31/1 1989

(refereret i Tidsskrift for Skatteret 1989, nr. 159) fradrag for underskud af drift af en ejendom af tilsvarende størrelse, uden at der dog forelå oplysninger om, hvorvidt ejendommen kunne forventes at give overskud.

Vestre Landsrets tilkendegivelse af 13. november 1992 er markant på den måde, at der for første gang foreligger en syns- og skønserklæring, hvori det vurderes, at der ikke er udset til, at driftsindtægterne kan dække udgifterne, herunder kapacitetsomkostningerne. Under hensyn hertil fandt retten ikke, at underskuddet var fradragsberettiget ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Jeg er ikke enig i spørgerens antagelse om, at afgørelsen medfører en truende udvikling for landbruget. Jeg minder om, at der er tale om ganske små ejendomme med en meget ringe omsætning, og hvor de samlede udgifter totalt set er af beskeden størrelse. Jo større omsætning, aktivitet og investeringer, jo mindre vil eventuelle underskud alt andet lige kunne anses for at være en indikator for, at udgifterne er afholdt i skatteyderens private interesse i stedet for med henblik på opnåelse af et overskud. Dommene er konkret begrundede, og en vurdering af rentabiliteten er kun et af flere momenter, der kan komme på tale, når virksomhedens karakter skal bedømmes.

Jeg er heller ikke enig i spørgerens kritik af ligningsmyndighederne. Der er tale om domstolsafgørelser, hvor ligningsmyndighedernes afgørelser er blevet stadfæstet.

Fra tid til anden fremføres, at den usikkerhed, der til en vis grad kendetegner sondringen mellem hobbyvirksomhed og erhvervmæssig virksomhed, bør afklares gennem et lovgivningsinitiativ. Sondringen er dog efter sin art af konkret og skønsmæssig karakter og udøves på baggrund af en helhedsvurdering af samtlige relevante forhold. Det vil derfor næppe være muligt at regulere forholdet ved lovgivning. Det synes mere hensigtsmæssigt at forbedre vejledningen af skatteyderne og af ligningsmyndighederne. I den forbindelse kan jeg nævne, at ligningsvejledningens afsnit om problemstillingen vil blive væsentligt udbygget, ligesom Told- og Skattestyrelsen afholder instruktionsforedrag for ligningsmyndighederne om sondringen mellem hobby- og erhvervsvirksomhed.